Образац 2.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ – ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Докторске академске студије

ПРИЈАВА
теме докторске дисертације

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Име (име једног родитеља) и презиме кандидата:
Анђела (Сњежана) Ђукић
Датум и место рођења (општина, град, држава):
5. 3. 1995. (Книн, Книн, Република Хрватска)
Кућна адреса кандидата:
Кликните да бисте почели унос текста.
Адреса кандидата на послу:
Кликните да бисте почели унос текста.

Кућни телефон кандидата:

Мобилни телефон кандидата:
Кликните да бисте почели унос текста.

E-mail адреса кандидата:
Кликните да бисте почели унос текста.

Телефон кандидата на послу:
Кликните да бисте почели унос текста.

ОСНОВНЕ СТУДИЈЕ

Назив и седиште факултета на којем је кандидат завршио основне студије:
Филолошки факултет Универзитета у Београду
Стечени академски назив кандидата по завршеним основним студијама:
Дипломирани професор језика и књижевности
Година дипломирања:
2019.

МАСТЕР (или МАГИСТАРСКЕ) СТУДИЈЕ

Назив и седиште факултета на којем је кандидат завршио магистарске или мастер студије:
Филолошки факултет Универзитета у Београду
Тема магистарског или мастер рада:
Мотиви рођења и смрти у делима Растка Петровића
Стечени академски назив по завршеним магистарским или мастер студијама:
Мастер професор језика и књижевности
Година одбране магистарског или мастер рада:
2020.

ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА

Пун наслов предложене теме докторске дисертације:

Женски билдунгсроман у јужнословенским књижевностима с краја 20. и почетка 21. века

Научне области којима претежно припада тема докторске дисертације:

Филолошке науке

Уже научне области којима припада тема докторске дисертације:

Српска књижевност, јужнословенска компаратистика, наука о књижевности

Области истраживања којима припада тема докторске дисертације:

Јужнословенске књижевности, компаратистика, теорија жанра, феминистичка теорија, феминистичка критика, критичка анализа дискурса

Језик на ком ће дисертација бити писана и брањена:

Српски језик

ПРЕДЛОГ МЕНТОРА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Име и презиме ментора:
Тихомир Брајовић
Звање:
Редовни професор
Факултет или институција:
Филолошки факултет Универзитета у Београду
Ужа област научноистраживачког рада:
Српска књижевност – јужнословенска компаратистика
Радови ментора из уже научне области којој припада тема предложене дисертације који га квалификују за менторство (најмање 5 радова):

1.	Идентично различито: Компаративно-имаголошки оглед, Београд: Geopoetika, 2020.
2.	Педагошка фикција: Билдунгс-нарација и сродни модуси у новијој хрватској књижевности, Загреб: Meandarmedia, 2019.
3.	Компаративни идентитети: Српска књижевност између европског и јужнословенског контекста, Београд: Службени гласник, 2012.
4.	Поетика жанра, Београд: Народна књига – Алфа, 1995.
5.	Контроверзни метатекст, Београд: Видици, 1992.

Предложени ментор потписом потврђује да прихвата менторство на предложеној теми, а да је **број докторских дисертација** које су у процесу израде или одобрења на којима је тренутно ментор _____.

Датум прихватања менторства: **Потпис предложеног ментора**

_____ _____

НАПОМЕНА КАНДИДАТА
/

Уз Пријаву кандидат прилаже:

1. попуњен образац **образложења** предлога теме докторске дисертације,
2. попуњен образац **биобиблиографије** кандидата,
   ВАЖНА НАПОМЕНА: Сви кандидати који бране докторску дисертацију на Универзитету у Београду пре одбране морају имати један рад објављен или прихваћен за штампу у часопису са релевантне листе часописа у складу са прописима Универзитета у Београду.
3. пријаву докторске дисертације са образложењем и биобиблиографијом у електронском облику као Word документ **(CD)**,
4. **потврду** да је стекао 120 ЕСПБ на ДАС,
5. оверену копију **дипломе о завршеним основним студијама**,
6. оверену копију **дипломе о завршеним мастер (или магистарским) студијама**,
7. **извод из матичне књиге рођених** са уписаним **држављанством**,
8. доказ о **уплати трошкова** пријављивања докторске дисертације.

Подносилац пријаве својим потписом потврђује да предложену тему није пријављивао на другој високошколској установи у земљи или иностранству.

Име и презиме кандидата:
Анђела Ђукић
Број досијеа:
2021/30045
Датум подношења пријаве:
1. 9. 2026.

Потпис кандидата

_____

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ – ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Докторске академске студије

Пријава теме докторске дисертације –
ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Подаци о кандидату

Име и презиме кандидата:
Анђела Ђукић

Број досијеа:
2021/30045

Радни наслов теме докторске дисертације

Женски билдунгсроман у јужнословенским књижевностима с краја 20. и почетка 21. века

Научне области којима претежно припада тема докторске дисертације

Филолошке науке

Уже научне области којима припада тема докторске дисертације

Српска књижевност, јужнословенска компаратистика, наука о књижевности

Области истраживања којима припада тема докторске дисертације

Јужнословенске књижевности, компаратистика, теорија жанра, феминистичка теорија, феминистичка критика, критичка анализа дискурса

Предмет научног истраживања

Предмет истраживања докторске дисертације „Женски билдунгсроман у јужнословенским књижевностима с краја 20. и почетка 21. века“ јесу романи објављивани у периоду од осамдесетих година 20. века до почетка 21. века, који тематски обухватају одрастање, сазревање и преиспитивање идентитета јунакиња.

У првом делу истраживања у средишту ће бити тумачење теоријских текстова који се баве питањем *билдунга*, односно формирања жанра *билдунгсромана*.

Поред тога, теорија *билдунга* биће тумачена у оквиру критичке анализе дискурса, са посебним фокусом на одређене облике друштвене неједнакости и питање идеологије на примеру успостављања теорије *билдунга*, односно формирања жанра *билдунгсромана*. С обзиром на то да су традиционални билдунгсроман, као и роман о развоју карактера (Entwicklungsroman), у књижевности 19. и 20. века првенствено истицали евроцентрични мушки модел јунака, савремена читања и тумачења овог жанра преиспитују могућност постојања женског билдунга (Frauenroman). Стога ће један део овог истраживања бити усмерен на тумачење феминистичких теоријских и критичких увида у науци о књижевности, са циљем да се преиспита статус одређених елемената у оквиру жанра *билдунгромана* у делима одабраних списатељица у оквиру корпуса јужнословенских књижевности. Овај сегмент истраживања обухватиће: 1) феминистички критички осврт на статус билдунгс-нарације у изабраним примерима класика светске књижевности, од приказивања одрастања викторијанске до савремене јунакиње; 2) преиспитивање тенденција међу јужнословенским ауторима, који су у својим делима тематизовали одрастање индивидуе; 3) преиспитивање женског канона у јужнословенским књижевностима и испитивање могућности билдунгс-нарације у овом оквиру.

Други део истраживања биће посвећен анализи репрезентативног корпуса романа јужнословенских списатељица објављених у периоду од осамдесетих година 20. века до почетка 21. века. Пажња ће бити усмерена на дела у чијој основи је деконструкција и преиспитивање процеса одрастања и формирања идентитета женских јунакиња. У средишту анализе биће: „Пси и остали“ Биљане Јовановић, „Марија Модиљани“ Весне Алексић, „Штефица Цвек у раљама живота“ Дубравке Угрешић, „Свила, шкаре“ Ирене Вркљан, „Пут до суботе“ Даше Дрндић, „Љубав је сихирбаз, бабо“ Нуре Баздуљ-Хубијар, „Филио није код куће“ Берте Бојету, „Скривена камера“ Лидије Димковске и „Мајке“ Теодоре Димове.

Наведени романи изабрани су да буду у средишту анализе из два разлога:

1) Са циљем да се пружи допринос проширењу и ревизији женског прозног канона, истакнути су романи и списатељице који су, без обзира на уметнички квалитет и критичку рецепцију, остали на маргинама традиционалног књижевног канона. Иако су појединачна остварења наведених списатељица била препозната у јавном дискурсу и књижевној рецепцији, те била награђивана, а једно од поменутих дела и екранизовано (роман „Штефица Цвек у раљама живота“), ипак нису равномерно заступљена у универзитетским курикулумима (јављају су факултативно, као могућност избора, али нису у довољној мери заступљена на катедрама које изучавају јужнословенске књижевности) нити у књижевним антологијама.

2) У оквиру поменутог корпуса, у назначеном временском раздобљу, појављују се елементи билдунгс-нарације који указују на сличности и постојање континуитета, што доприноси компаративној анализи. Као и у традиционалном канонском моделу билдунгсромана, где се индивидуа обликује на основу унутрашњег преиспитивања, али и неминовног утицаја окружења, у оквиру поменутог корпуса у одрастањима јунакиња присутна су управо та два фактора у формирању идетитета. Међутим, уместо класичног линеарног развоја, у средишту ове прозе јесте критичко преиспитивање могућности *билдунга* у специфичним друштвеним оквирима (рат и транзиција).

Мада се о изабраним романима може говорити појединачно, унутар националних дискурса српске, хрватске, црногорске, бошњачке, словеначке, македонске и бугарске књижевности, у овом раду се наглашава припадност заједничком, јужнословенском корпусу, у оквиру којег је вредно истаћи специфичност стваралаштва списатељица.

Посебна пажња биће усмерена на препознавање тематских сродности у поменутим делима, које проистичу из специфичних друштвених, историјских и културолошких околности. У вези са наведеним, истичу се: географска и језичка блискост простора са којих ауторке потичу; заједничко југословенско и постјугословенско искуство (будући да су књижевнице доминатно живеле и стварале на простору Југославије или у непосредном окружењу); специфичност историјског искуства где писање ових ауторки осветљава реакцију на процес транзиције, идеолошке промене и ратне трауме. Стога се у овом сегменту истраживања истиче интеркултурна и тематска повезаност у делима ауторки из региона, што отвара могућност за ново читање поменутих дела, у овом контексту у оквиру преиспитивања одлика женског билдунгсромана.

У оквиру истраживања истакнуто је неколико међусобно повезаних целина у одабраним делима, у којима се ова специфична билдунгс-нарација остварује:

1) Јунакиње преиспитују узоре, односно формирање њихове индивидуалности примарно се одвија кроз конфликтан однос према родитељским и васпитним ауторитетима који најчешће делују као *антиузори*. У анализираним делима деконструише се идеализована представа породице, па се тако анализирају улоге емотивно одсутних или преоптерећених мајки и строгих патријархалних очева. Породично окружење које успоставља свој унутрашњи систем кажњавањем и супресијом наводи јунакиње на бег у измаштану стварност или на даље преношење васпитних модела у покушајима остваривања пријатељских или романтичних односа. У одабраном корпусу приказани су и екстремнији, дистопијски прикази патријархалног система где фигура *антиузора* успоставља сурову дисциплину која девојчице унапред припрема за подређене улоге слушкиња и радница (роман „Филио није код куће“, Берте Бојету).

2) Емотивно сазревање јунакиња дефинисано је немогућношћу остваривања функционалног љубавног односа. Љубавне везе су готово по правилу прекинуте спољашњим околностима или остају доживљене маштањем. Мушки ликови су у овом контексту најчешће обликовани стереотипно, што додатно утиче немогућност *срећног краја* (или је приказ срећног краја хумористичан, односно иронијски обојен, као што је то случај у роману „Штефица Цвек у раљама живота“, Дубравке Угрешић).

3) Процес самоспознаје код јунакиња се одвија кроз огледање у другима. Оне своје сазревање неретко проживљавају кроз искуства других ликова, било кроз идентификацију са специфичним породичним фигурама (као што су Лидијин брат у роману „Пси и остали“ или Маријин брат и његова девојка у роману „Марија Модиљани“) или кроз сусрете са Другошћу (о питању Другости размишља јунакиња Лила у роману „Скривена камера“ Лидије Димковске).

4) За разлику од традиционалног билдунгса, у овом корпусу одрастање је приказано као заустављено или прекинуто. Услед ратних околности, одбацивања унутар система, патријархалног притиска или нестабилне породице, јунакињама се рано намеће императив убрзаног сазревања, док се инфантилност третира као негативна и непожељна црта (инфантилност је на овај начин посебно истакнута у роману „Љубав је сихирбаз, бабо“, Нуре Баздуљ-Хубијар).

5) Развојни пут јунакиња уоквирен је трауматичним искуствима. Оваква искуства оличена су кроз занемаривање, насиље и губитак, али и у оквиру глобалних друштвених потреса (рат, дезинтеграција државе, политичка и економска транзиција), због чега оне не успевају да се уклопе у друштво, да достигну индивидуални успех или самоспознају.

Ауторска дела која су предмет истраживања тумачиће се помоћу појмова и метода феминистичке критике, теорије жанра и критичке анализе дискурса. Пошто елементи билдунгс-

нарације у одабраним делима нису хомогени, већ се раслојавају и представљају низ различитих могућности у тумачењу, компаративна анализа биће доминантан метод са циљем да се рашчлане, а затим и уопште уочени аргументи који иду у прилог тумачењу да се у оквиру овог корпуса може полемисати о женском билдунгсроману који се разликује од традиционалног.

Основне хипотезе од којих се полази у планираном истраживању

На основу прелиминарног истраживања предметне грађе, у дисертацији се полази од следећих истраживачких хипотеза:

1. Традиционални жанровски модел билдунгсромана, оличен у западноевропској књижевности као нарација о унутрашњем и друштвеном сазревању јунака, деконструисан је у оквиру корпуса јужнословенских књижевности које су писале жене од осамдесетих до почетка двехиљадитих година. Елементи билдунгс-нарације у овом корпусу уочљиви су, али као трансформисани и фрагментирани обрасци (као и у случају *coming-of-age* наратива или *џинс-прозе*), при чему елемент женског искуства функционише као дискурсни фактор у односу на канонски одређен жанр.

2. Иако су род, друштвени положај ауторки и историјски контекст настанка дела значајни фактори за критичку анализу дискурса, они не условљавају априорно (не)могућност постојања жанровских образаца билдунгсромана, већ предодређују специфичност. Анализа дискурса у одабраном корпусу показује да се жанровске промене одвијају кроз динамичко укрштање друштвених односа моћи и књижевних конвенција.

3. Уочени елементи билдунгс-нарације и прикази емоционалног сазревања у анализираним делима служе као контрааргумент традиционалистичком одређењу „женског писма“ као патетичног, сентименталног или тривијалног. У одабраном корпусу доминирају поступци деромантизације љубавних односа, представа недостижности љубави, те реалистично, иронично или хумористично обликовање мушких ликова.

4. Одабрани корпус дела потврђује да су јужнословенске списатељице кроз призму одрастања и освајања идентитета обликовале изразито прогресивне поетичке и идеолошке ставове, преплићући женско питање са оштром критиком друштва, породичних матрица и феномена историјске и друштвене транзиције.

5. Измештањем фокуса на преиспитивање ауторитета, билдунгс-нарација у делима изабраних ауторки постаје простор за тематизацију борбе за освајање грађанских и индивидуалних права, као и за критичку деконструкцију породице и државног система као доминантних (и често репресивних) апарата у процесу формирања личности.

Представљене хипотезе су радне и потенцијално ће бити измењене у току истраживања.

Циљ истраживања и очекивани резултати

Циљ докторске дисертације јесте да свеобухватно анализира специфичности женског билдунгсромана, а затим и статус, улогу и трансформацију билдунгс-нарације у прози ауторки које су стварале у оквиру корпуса јужнословенских књижевности. Поред тога, истраживање настоји да утврди на који начин специфичне друштвено-историјске околности, родна перспектива и искуство трауме деконструишу традиционалну идеју о билдунгу, доводећи до појаве његових специфичних варијетета.

Кроз критичку анализу и аргументацију настојаће се да се одговори на следећа питања: да ли је традиционални жанр билдунгсромана затворен према женском стваралаштву и на који начин се билдунгс-парадигма преобликује када се сагледа из угла феминистичке теорије и студија рода; на који начин специфичне друштвене околности, историјски ломови, феномен транзиције и репресивни системи унутар јужнословенског простора утичу на приказ билдунгс-нарације у одабраном корпусу; где је могуће уочити елементе билдунгс-нарације у савременом читању, са посебним акцентом на прозу ауторки јужнословенског књижевног корпуса и зашто је неопходно анализирати овај статус баш у овом оквиру; будући да је одрастање (тема која је повезана са рањивошћу и осећајношћу) централна тема у овом жанру, зашто су кроз историју жанра главни јунаци и наратори били искључиво мушкарци, иако је сентименталност у тадашњој књижевној критици одређена као главна одлика „женског писма“; како одабрани корпус кроз преиспитивање другости, идеала, религије и система деконструише ову парадоксалну поставку?

Очекивани резултати ове докторске дисертације односе се на конкретан научни, теоријски и аналитички допринос проучавању специфичности елемента билдунгс-нарације у јужнословенским књижевностима, из угла феминистичке критике, теорије жанра и критичке анализе дискурса. Циљ овог истраживања јесте да допринесе формулисању новог теоријског и аналитичког модела за разумевање *женског билдунгсромана*, чиме се попуњава уочени недостатак у досадашњим проучавањима билдунгс-нарације у јужнословенском контексту; проширењу и обогаћивању међународних студија о *женском билдунгсроману* инкорпорирањем специфичне грађе из јужнословенских књижевности. Поред тога, овим истраживањем тежи се систематизацији у оквиру једног корпуса савремене прозе ауторки која преиспитује традиционалне обрасце одрастања, како би се допринело брисању стереотипа о сентименталној природи „женског писма“, показујући да одабрани корпус нуди слојевиту и социјално-ангажовану поетику. Најзад, један од резултата јесте ревалоризација анализираног корпуса и прецизније позиционирање истакнутих списатељица у савременој књижевности и канонским контекстима, као и отварање нових истраживачких перспектива за будућа компаративна и интердисциплинарна истраживања унутар појединачних, националних књижевности.

Теоријски оквир на који ће се истраживање ослањати

С обзиром на специфичност и жанровску флуидност билдунгс-парадигме која се у овом раду преиспитује, као и на комплексност обухваћеног корпуса из јужнословенских књижевности, потребан је интердисциплинаран приступ.

Теоријски оквир који је основа истраживања подељен је у три кључне тачке истраживања. Први део теоријског оквира овог истраживања ослања се на генеалогију појма *билдунг* и представљање традиционалног билдунгсромана у западноевропској књижевности. Иако се у савременој англосаксонској критици термин *билдунг* често користи у ширем значењу,

да опише било који роман о формативним годинама протагонисте (Hardin 1991; Buckley 1974), ово истраживање полази од његовог изворног етимолошког и филозофског контекста. Слојевитост овог обухвата два кључна нивоа: динамички процес унутрашњег и спољашњег самообликовања личности (изведено из *bilden* – обликовати), али и колективни систем културних, етичких и духовних вредности дате историјске епохе које појединац усваја (Hardin 1991). У класичној филозофској мисли, према Хумболту, *билдунг* се суштински разликује од институционализованог васпитања (*Erziehung*) па представља аутономан, целоживотни процес хармонизације свих човекових унутрашњих снага кроз интеракцију са спољашњим светом.

Даље, у раду се прати историјски развој од његовог изворног термина, који је први пут употребио Карл фон Моргенштерн 1810. године преко Вилхелма Дилтаја, који га је канонизовао, па све до савремених увида. Према Моргенштерну, *билдунгсроман* се дефинише кроз двоструку функцију: садржинску (приказ развоја карактера од почетка до зрелости) и рецепцијску (подстицање самокултивације самог читаоца). Овај класични модел карактерише линеарна, телеолошка структура: одвајање од породичног дома, искушења кроз сукоб са стварношћу, те завршна интеграција у друштво кроз прихватање компромиса. Сагледавање ове традиционалне, канонске матрице и њене касније историјске кризе и деконструкције, у дисертацији служи као неопходан полазни оквир у односу на који ће се мерити специфичности савремене билдунгс-нарације у прози ауторки јужнословенског корпуса.

У оквиру другог дела теоријског оквира, преиспитује се традиционални концепт *билдунга* у савременој науци о књижевности. Овај теоријски оквир пружа увиде у то да *билдунгсроман* није статичан, већ представља динамичну и изразито флуидну културну форму, како указује Тихомир Брајовић у студији *Педагошка фикција* (2019). Уместо затвореног жанровског калупа, Брајовић предлаже обухватнији термин *педагошка фикција*, који у себи интегрише сродне наративне модусе (развојни, васпитни, педагошки роман, односно *novel of formation*), али и бројне хибридне и граничне форме попут мемоара, аутобиографија, дневника и аутофикције (Брајовић 2019).

Такође, пажња ће бити посвећена увидима Ђерђа Лукача у *Теорији романа*, са акцентом на његово тумачење романа као „форме зреле мужевности“ која почива на егзистенцијалној резигнацији и свести о процепу између унутрашњег света и спољашње стварности, за разлику од „нормативне инфантилности“ епопеје.

Савремена тумачења узимају у обзир и радикалнији теоријски заокрет ка сумњи у сам концепт *билдунга*. Студије попут *Теорије необразованости (Заблуде друштва знања*) Конрада Паула Лисмана или истраживања у оквиру зборника *Од образовања до необразовања* (Цвејић и Крстић 2020) истичу да је традиционални просветитељски идеал свестраног, хармоничног развоја личности у савременом друштву знања често деформисан у циљу чисте функционалности. Тиме се и савремена књижевност која тематизује одрастање поставља као место супротстављања, где се поставља питање да ли је процес обликовања личности уопште могућ као остварење унутрашње слободе, или се завршава у сучељавању са константним друштвеним променама.

Представљање билдунга као изразито идеолошке и естетске конструкције додатно је подстакнуто савременим теоријским радовима. Џејмс Редфилд (James Redfield) наводи да је билдунгсроман заправо „псеудожанр“ или „фантомски жанр“ јер функционише као наратив о естетском васпитању и самопроизводећој свести, што скреће пажњу на политичке и друштвене импликације овог формата. Он истиче и како идеал „човека“ који треба да буде естетски

образован није неутралан, већ се историјски обликује према мушком искуству. Када аутор наводи „мушку психу“ у примерима где се најчистије остварује билдунг, показује да се оно што се представља као универзална људска способност заправо често идентификује са искуством образованог, европског и мушког субјекта (Redfield 1996, 50–51).

Оваква теоријска запажања воде ка трећем сегменту теоријског оквира овог истраживања, посвећеном феминистичкој теорији, у циљу преиспитивања традиционалног билдунгс-обрасца. Феминистичка теорија, феминистичка критика и уже, гинокритика, отварају простор за увођење алтернативних, индивидуализованих искустава која релативизују постојеће наративе патријархалне културе. Како истиче Љиљана Ина Ђурђан у свом раду *(Не)могућност женског билдунгсромана* (*The (Im)possibility of Women's Bildungsroman),* канонски билдунгсроман кодификован је у оквиру грађанских друштвених структура као магистрални наратив о постајању „човеком“ (*becoming a man*). Његова структура, која је заснована на мотиву путовања, акције, самопотврђивања, дисциплиновања и јавног деловања, историјски је функционисала као културна пракса којом се дефинишу и нормализују стандарди идеалне мужевности.

Уколико се узме у обзир тумачење Симон де Бовоар о роду као процесу настајања („женом се не рађа, женом се постаје“), коју касније надграђује Џудит Батлер (*Невоља с родом*), традиционална матрица билдунгсромана показује се као асиметрична. Док је мушки развојни пут дефинисан аутономијом, продором у јавну сферу и освајањем света, женски процес настајања у патријархалном оквиру традиционално подразумева спремност на прилагођавање унапред прописаним стереотипима, улози „Другог“ и васпитању за бригу и материнство. Управо због такве идеолошке поставке жанра, отвара се питање о (не)могућности аутентичног женског билдунгсромана и указује се на то да је покушај усађивања женског искуства у жанровски калуп често унапред осуђен на структурне противречности. Стога овај теоријски део истраживања употпуњује претходне и наводи на одређивање статуса женског билдунгсромана у конкретном књижевном корпусу.

Оквирни опис материјала који ће се користити и метода за његову анализу

Корпус радова који је у средишту овог истраживања формиран је са циљем да се на репрезентативном материјалу испитају домети и специфичности билдунгс-нарације у прози ауторки које су стварале у оквиру корпуса јужнословенских књижевности. У истраживању су обухваћени романи, научни радови, студије и критике у којима се проблематизује одрастање, самоспознаја и траума кроз перспективу јунакиња. У наставку следи детаљнији преглед и аналитичка контекстуализација конкретних књижевних дела која чине примарну грађу овога рада. Преглед је дат хронолошки, пратећи статус билдунгс-нарације кроз неколико генерација списатељица.

У средишту прве хронолошке целине су романи настали почетком осамдесетих година 20. века, у којима се преко фигуре јунакиње отварају питања породичних односа, табуа и оспоравања системских норми. У роману *Пси и остали* (1980), надовезујући се на свој дебитантски роман *Пада Авала*, објављен две године раније, Биљана Јовановић уобличава побуњени дух кроз јунакињу Лидију. Њен развојни процес карактерише специфична стагнација узрокована носталгичним и истовремено трауматичним сећањима из сопственог детињства. Исте године, словеначка ауторка Берта Бојету у роману *Филио није код куће* гради дистопијску

слику репресивног патријархалног система. За разлику од Лидијиног унутрашњег немира код Б. Јовановић, јунакиња Филио одраста у сукобу са спољашњим системом који зауставља развој јунакиње ускраћујући јој детињство. Међутим, када одлучи да се искључи из система, јунакињи се отвара пут ка самореализацију и успеху, што је позитиван елемент билдунгс-нарације јер јунакиња успева да спозна истину о свом окружењу и да га надрасте. Роман *Штефица Цвек у раљама живота* (1981) Дубравке Угрешић заузима значајно место у анализи јер процесу формирања јунакиње приступа се кроз хумористично-ироничну и жанровски ауторефлексивну перспективу, приказујући њено сазревање и суочавање са унутрашњим немирима. У роману *Пут до суботе* (1982) Даше Дрндић билдунгс-нарација је приказана кроз приповедање двадесетогодишње јунакиње о освајању личне слободе. Тежиште је такође на преиспитавању породичних односа, трауматичних физичких и психичких искустава, те репресивних норми у животу јунакиње.

У другом сегменту грађе истичу се дела у којима процеси одрастања и самоспознаје прерастају у специфичне облике уметничке и естетске самореализације. Пример оваквог обликовања приказан је у роману *Свила, шкаре* (1984) Ирене Вркљан. Превазилазећи патријархалне оквире традиционалног васпитања, јунакиња кроз формалну и темељну деконструкцију породичног амбијента успева да се оствари као уметница. Овај позитиван елемент билдунгс-нарације може се уочити и у роману *Марија Модиљани* (1990) Весне Алексић, у којем се истиче надрастање узора и почетак процеса самоспознаје. У овом роману главна јунакиња, слично као и јунакиња у роману Ирене Вркљан, свој аутентични идентитет проналази управо кроз самоостваривање у уметничком позиву.

У току истраживања уочено је да у оквиру назначеног корпуса деведесете године прошлог века значајно тематски мењају модел класичног билдунгсромана (суочавање са ратним ломовима и колективним катастрофама значајно утичу и на тематику у књижевним делима генерално). Роман Нуре Баздуљ-Хубијар, *Љубав је сихирбаз, бабо* (1994) управо се истиче због експлицитног приказивања ратне трауме, губитака, а стога и заустављеног одрастања. Главна јунакиња Азра кроз своје двадесете године нагло раскида са инфантилним и идеолошким погледима на свет и принуђена је да у суровим ратним околностима ревидира концепте љубави, религије, пријатељства и сопственог идентитета.

Завршни сегмент корпуса обухвата дела с почетка 21. века, која уводе специфичне наративне заокрете, питање мајчинства, друштвене маргинализације и радикалног преиспитивања Другости. Бугарска ауторка Теодора Димова у роману *Мајке* (2006) не прати развојни пут једне јунакиње, већ фокус помера на мрежу односа са родитељима и професорима (узорима односно антиузорима). Значајан је феминистички приступ у анализи с обзиром на то да је једна од тема формирање младе жене кроз комплексне односе са мајком. Међутим, лајтмотив овог романа јесте питање како се одраста у трауматичној, дисфункционалној средини и у складу са тим закључује се како постоји извесна негација билдунгс-нарација у овом роману.

Роман македонске ауторке Лидије Димковске *Скривена камера* (2014) преиспитује Другост, што се у овим контексту анализе уочава као посебно истакнут сегмент билдунгс-нарације у женским билдунгсроманима. На почетку романа јунакиња се рађа, метафорички у својим зрелим година, а онда као одрасла особа кроз специфичну реминисценцију преиспитује сопствено детињство и изборе. Нарација се одвија кроз двоструку перспективу, приповедају јунакиња и камера скривена у њеном ножном палцу, чиме се процес сазревања додатно уметнички и постмодерно децентрира.

Ниједан појединачни аналитички инструмент не би био довољан да у потпуности обухвати слојевитост развојних процеса, идентитетских преображаја и друштвених импликација у прози одабраних ауторки. Стога се истраживачки поступак ослања на комплементарну примену неколико кључних књижевнотеоријских и критичких метода. Као примарни метод, компаративна анализа омогућава сагледавање интертекстуалних и поетичких веза унутар корпуса. Примена ове методе омогућава да се грађа расподели и упореди на основу доминантних тема, проблема и препознатљивих структурних одлика билдунгс-нарације. Примена критичке анализе дискурса примениће се да би се одабрани књижевни текстови сагледали у њиховом конкретном друштвено-историјском, идеолошком и културном контексту. Кроз критичку анализу дискурса истражује се на који начин се у одбраној примарној грађи представљају доминантне матрице моћи, институционализоване норме и колективна траума. Најзад, феминистичка критика и гинокритички приступ доприносе истраживању специфичности билдунгс-нарације у прози ауторки са јужнословенског простора. Овај метод омогућава детаљну анализу процеса формирања личности јунакиња, њиховог односа према сопственом телу, уметности, ауторитету и простору, као и деконструкцију традиционалног модела билдунгс-нарације.

Оквирни план истраживања

Према истраживачком нацрту, докторска дисертација ће обухватити следећа целине:

I Увод

1.1. Порекло и историјат појма *билдунг* и развој *билдунгсромана* и њему сродних жанрова

У уводном сегменту биће представљени генеалогија појма *билдунг*, формирање класичног канонског модела у немачкој и западноевропској књижевности и његове жанровске варијације.

1.2. Преиспитивање билдунгс-парадигме у савременим тумачењима књижевности

Након дефинисања појма, у раду се представља и могућност његове деконструкције у савременој теорији, кроз преиспитивање феномена образовања и необразовања (преиспитивање Хумболтовог модела билдунга), као и трансформација формацијских наратива у савременом контексту (флуидност билдунгс-парадигме, појава нових жанрова, попут *џинс прозе* и жанра романа о одрастању *coming of age*).

II Феминистичка теорија и билдунг

2.1. *Билдунг* и *билдунгсроман* из перспективе феминистичке теорије

У другом поглављу биће анализарани питање рода у оквирима жанра, традиционални канон и специфичности женског идентификујућег дискурса.

2.2. Историјски преглед развоја „женског билдунгсромана“ и специфичности „женског писма“

Овај сегмент истраживања надовезује се на претходни, те на основу теоријских увида овде ће у фокусу бити прикази одабраних књижевних дела списатељица (која су настајала паралелно са класичним билдунгсроманима), у циљу преиспитивања стереотипа о сентименталности женског писма и приказивања развоја женских наратива у оквиру билдунгс-парадигме.

III Билдунгс-нарација у јужнословенским књижевностима

3.1. Поетичке и друштвено-историјске специфичности у јужнословенским књижевностима

У трећем поглављу анализираће се статус билдунгс-нарације у јужнословенским књижевностима. Биће приказана дела аутора која се баве темом одрастања, како би се истакле поетичке специфичности у овим књижевностима.

3.2. Билдунгс-нарација у прози ауторки у оквиру корпуса јужнословенских књижевности

Овај део научног рада јесте уводни оквир за анализу корпуса, који ће уследити у централном сегменту истраживања. У средишту прегледа биће постављање неколико тематских целина које отварају даљу анализу предметних романа: однос локалног традиционализма, транзиционих процеса и формирање женског субјекта.

IV Билдунгс-нарација и деконструкција ауторитета: фигуре узора и антиузора

4.1. Традиционални узори

Анализа ликова узора који су одсутни, недоступни, незаинтересовани и спутавајући, те представљени у стереотипно одређеним односима (нпр. незрели отац и заузета мајка, строги отац и неутрална мајка). Овакви узори у истакнутом корпусу најчешће се појављују у паровима: отац–мајка, баба–мајка, родитељи – образовни систем.

4.2. Друштво и систем као негативни фактори током одрастања

Анализа супресивног породичног окружења, као и институционалних и образовних модела који спутавају јунакиње у остваривању циљева. За разлику од традиционалних узора наведених у претходном поглављу, који не делују нужно негативно (нити нужно позитивно) на развој јунакиња, у овом поглављу анализираће се појединци и групе који на јунакиње делују ауторативно и кроз принципе казни и забрана, са циљем да их приклоне себи или систему.

V Идеали, духовно сазревање и мотив кретања у женском билдунгсроману

5.1. Формирање вредносног система и духовни развој женског субјекта

Приказ и анализа унутрашњег сазревања јунакиња, изван канонских, практичних друштвених очекивања.

5.2. Поетика простора и хронотоп путовања

Анализа мотива кретања као кључног елемента у процесу изградње идентитета јунакиња.

VI Другост, огледање и идентификација

6.1. Изградња идентитета кроз поистовећивање са *другим*

Анализа појма *другости* у означеном корпусу, са фокусом на анализи преузимања идентитета другог, парадокслано, у циљу освајања сопства.

6.2. Огледање у другом у оквиру породичног система

Анализа специфичних позиција у којима се идентитет јунакиње обликује у односу на трауму и болест ближњих или у односу на ауторитативне чланове породице.

VII Билдунгс-нарација и деромантизација

7.1. Разбијање мита о „срећном крају“ и иронизација романтичног дискурса

Анализа романтичних односа, преиспитивање деромантизације, прикази мушких ликова кроз каталог партнерских улога или стереотипизирани приказ романтичних партнера.

7.2. Мотив љубавног писма

Анализа комуникацијских образаца и друштвених околности које онемогућавају остваривање емотивне зрелости.

VIII Траума и заустављено одрастање

8.1. Одрастање под притиском ратног, друштвеног и породичног лома

Анализа заустављеног и фрагментираног одрастања под утицајем трауматских историјских и друштвених околности у којима одрастају јунакиње.

8.2. Родна перспектива заустављеног одрастања

Интерпретација специфичности женског искуства трауме. У средишту овог поглавља јесте питање како род детерминише могућност или немогућност превазилажења заустављеног одрастања, односно да ли је род фактор који утиче на овакав процес одрастања.

9. Закључак

10. Библиографија

11. Прилози

Прелиминарни списак стручне литературе

Примарни извори:

Алексић, Весна. *Марија Модиљани*. Београд: Народна књига – Алфа, 1999.

Bazdulj-Hubijar, Nura. *Ljubav je sihirbaz, babo.* Sarajevo: Šahinpašić, 2013.

Бојету, Берта. *Филио није код куће.* Београд: Архипелаг, 2023.

Vrkljan, Irena. O biografiji: Svila, škare, Marina. Zagreb: Grafički zavod Hrvatske, 1987

Димковска, Лидија. *Скривена камера*. Нови Сад; Зрењанин: Агора, 2016.

Dimova, Teodora Dimitrova. *Majke*. Beograd: Ammonite, 2020

Drndić, Daša. *Put do subote.* Beograd: Prosveta, 1982.

Jovanović, Biljana. *Psi i ostali.* Beograd: Prosveta, 1980.

Ugrešić, Dubravka. *Štefica Cvek u raljama života (Patchwork roman).* Beograd: Booka, 2024.

Секундарни извори (чланци и студије):

Bart, Rolan. *Zadovoljstvo u tekstu.* Niš: Gradina, 1975.

Batler, Džudit. *Nevolja s rodom: feminizam i subverzija identiteta.* Loznica : Karpos, 2016.

Beauvoir, Simone de. *Drugi pol. 1, Činjenice i mitovi.* Beograd : BIGZ, 1982.

Beauvoir, Simone de. Drugi pol. 2, Životno iskustvo. Beograd : BIGZ, 1982.

Beker, Miroslav. *Uvod u komparativnu književnost*. Zagreb: Školska knjiga, 1995.

Biti, Vladimir. *Doba svjedočenja: Tvorba identiteta u suvremenoj hrvatskoj prozi*. Matica hrvatska: Zagreb, 2005.

Boes, Tobias. *Formative Fictions*. Cornell University Press: Ithaca, 2012.

Brajović, Tihomir. Pedagoška fikcija; Bildungs-naracija i srodni modusi u novijoj hrvatskoj književnosti. Zagreb: Meandarmedia, Biblioteka Intermedia Knjiga 52, 2019.

Brajović, Tihomir. *Poetika žanra.* Beograd: Narodna knjiga-Alfa, 1995.

Bužinjska, Ana, Mihal Pavel Markovski. *Književne teorije XX veka.* Beograd: Službeni glasnik, 2009.

Buckley, Jerome Hamilton. *Season of Youth: The Bildungsroman from Dickens to Golding*. Harvard Univesity Press: Cambridge, 1974.

Vulf, Virdžinija. *Sopstvena soba*. Beograd: Plavi jahač group, 2014.

Gilbert, Sandra M, Suzan Gubar. *Zaraza u rečenici : žena pisac i strepnja od autorstva.* U: Pro Femina : časopis za žensku književnost i kulturu. br. 9/10, str. 160–164, Beograd: Radio B92, 1996.

Gjurgjan, Ljiljana Ina. *The (Im)possibility of Women's Bildungsroman*. Studia Romanica et Anglica Zagrabiensia, 2011. Dostupno na: The (Im)possibility of Women's Bildungsroman - Faculty of Humanities and Social Sciences Institutional Repository.

Golban, Petru. *A History of Bildungsroman: From Ancient Beginnings to Romanticism*. Cambridge Scholars Publishing: Cambridge, 2018.

Гордић, Петровић, Владислава. *Женски гласови у савременој српској књижевности: између канонизације и комерцијализације*, Славистична ревија, Љубљана: Славистичко друштво Словеније, 2011.

Graham, Sarah (ed.). *A History of the Bildungsroman*. Cambridge University Press, 2019.

Грујић, Марија. *Зашто феминистички читати прозу: о приступу српској књижевности из угла феминистичких теорија.* Београд: Институт за књижевност и уметност, 2021. DOI: https://doi.org/10.18485/kis.2021.53.175.3.

Dikova-Milanova, Miglena. „Ending your father's novel: the case 'Theodora Dimova/Dimitar Dimov'". In: *Accelerated development? Socio-political landslides, cultural ruptures and literary history in Eastern Europe*. Brill, 2025.

Дојчиновић, Биљана. *Гинокритика: Род и проучавање књижевности коју су писале жене*, Књижевно друштво „Свети Сава", Београд, 1993.

Zlatar, Andrea. *Tekst, tijelo, trauma: ogledi o suvremenoj ženskoj književnosti*. Zagreb: Naklada Ljevak. 2004.

Zupančič, Metka. *Berta Bojetu-Boeta's Feminist Dystopias.* History of the Literary Cultures of East-Central Europe: Junctures and disjunctures in the 19th and 20th centuries. Volume IV: Types and stereotypes, edited by Marcel Cornis-Pope and John Neubauer, John Benjamins Publishing Company, 2010, pp. 281–287. DOI: https://doi.org/10.1075/chlel.xxv.26zup.

Jakobs Jirgen, Markus Krauze. *Nemački obrazovni roman. Istorija žanra od XVIII do XX veka*. Časopis za književnost i kulturu, i društvena pitanja, 60/5, Beograd: Radio B92, 2000.

Јовановић, Татјана. Конституисање женског канона у српској прози 1990-2010. Докторска дисертација. Доступно на: Konstituisanje ženskog kanona u srpskoj prozi 1990-2010.

Jurić Zagorka, Marija. Hrvatske žene i politika, y: Obzor XLIX, br. 109, 1–3, 1908.

Kolanović, Maša. *Presvlačenje naslovnica. Vizualni identiteti romana Štefica Cvek u raljama života.* U: Ilustrirani časopis za umjetnost i kulturu 15 dana, 1-2, Zagreb, 2006, 20–30.

Konrad, Franz-Michael. *Wilhelm von Humboldt's Contribution to a Theory of Bildung". In: Pauli Siljander, Ari Kivelä, Ari Sutinen (Eds.). Theories of Bildung and Growth: Connections and Controversies Between Cintinental Educational Thinking and American Pragmatism*. Sense Publishers: Rotterdam – Boston – Taipei. 107–124 2012.

Lakan, Žak. Proizvodnja četiri diskursa. Treći program, (141/142), Beograd : Radio Beograd, 2009, 299–321.

Lukács, Georg. *Teorija romana: jedan filozofskohistorijski pokušaj o formama velike epske literature.* Sarajevo: Veselin Masleša, 1968.

Ljuštanović, Jovan. *Srpska književnost za decu na kraju XX i početku XXI veka: kontinuiteti i promene.* U: Život - Časopis za književnost i kulturu, 1-6, 217-230, Društvo pisaca Bosne i Hercegovine, 2009.

Милојевић, Снежана. *Женско писмо (од Вирџиније Вулф до Џудит Батлер).* Зборник за језике и књижевности, Нови Сад: Филозофски факултет, 2015.

Mitchell, Juliet. *Psychoanalysis and feminism.* Harmondsworth : Penguin Books, 1987.

Morgan, Ellen. *Humanbecoming: Form and Focus in the Neo-Feminist Novel*, u: Laura Sue Fuderer, *The Female Bildungsroman in English, An Annotated Bibliography of Criticism*. New York: The Modern Language Association of America, 2, 1990.

Moretti, Franco. *The Way of the World: The Bildungsroman in European Culture*. Translated by Albert Sbragia. Verso: London–New York, 2000.

Papić, Žarana. *Polnost i kultura: Telo i znanje u socijalnoj antropologiji*. Beograd: Čigoja štampa, 1997.

Petrović, Aleksandra. *Majčinsko prisustvo kao 'šansa za postojanje' u romanima Biljane Jovanović Pada Avala i Psi i ostali.* U: Savremena proučavanja jezika i književnosti : zbornik radova sa XV naučnog skupa mladih filologa Srbije, održanog 1. aprila 2023. godine na Filološko-umetničkom fakultetu u Kragujevcu. Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet, 2024.

Redfield, Marc. *Phantom Formations: Aesthetic Ideology and the Bildungsroman*. Cornell University Press: Ithaca nad London, 1996.

Rich Adrienne, Of Woman Born: Motherhood as Experience and Institution, 1976. <https://archive. org/details/ofwomanbornmothe00rich/mode/2up>, 30. 7. 2026.

Slapšak, Svetlana. *Poetika beznađa Biljane Jovanović. U:* Zeničke sveske - Časopis za društvenu fenomenologiju i kulturnu dijalogiku, 37-38, Zenica: Bosansko Narodno Pozorište, 2023, 274–305.

Schneider, Käthe. *Becoming oneself: Dimensions of 'Bildung' and the facilitaiton of personality development*. Sprin ger VS: Wiesbaden, 2012.

Stolorow, Robert. *Trauma and Human Existence: Auto biografical, Psychoanalytic and Philosophical Reflections*. The Analytic Press: New York–London, 2007.

Suchodolski, Bogdan. *Tri pedagogije*. Beograd: Duga, 1974.

Swales, Martin. *The German Bildungsroman from Wieland to Hesse*. Princeton University Press: Princeton, 1978.

Felski, Rita. *The Novel of Self-Discovery: A Necessary Fiction?* U: Southern Review 19, 1986.

Flaker, Aleksandar. *Proza u trapericama: prilog izgradnji modela prozne formacije na građi suvremenih književnosti srednjo i istočnoevropske regije.* Zagreb : Liber, 1983.

Frye, Northrop. *Anatomija kritike: Četiri eseja*. Naprijed: Zagreb, 1979.

Hardin, James. *Reflection and action : essays on the bildungsroman.* Chapel Hill : University of South Carolina Press, 1991.

Hawkesworth, Celia. *Feminist writing in Eastern Europe: the problem solved?* U: Textual Liberation (Routledge Revivals): European Feminist Writing in the Twentieth Century. Routledge Taylor&Francis Group, New York, 215, 100–130.

Cvejić, Igor, Predrag Krstić. *Od obrazovanja do neobrazovanja: tri teorije.* Beograd : Institut za filozofiju i društvenu teoriju ; Novi Sad : Akademska knjiga, 2020.

Škvorc, Boris. O funkcijama književnosti: umjetničko i pedagoško u hrvatskoj (pri) povijesti. *Umjetnost riječi*, 2021, 1-2: 115–121.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ – ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Докторске академске студије

Пријава теме докторске дисертације – **БИОБИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА**

Подаци о кандидату

Име и презиме кандидата:
Анђела Ђукић

Број досијеа:
2021/30045

Радни наслов теме докторске дисертације

Женски билдунгсроман у јужнословенским књижевностима с краја 20. и почетка 21. века

Биографија кандидата

Анђела Ђукић рођена је 5. марта 1995. године у Книну (Република Хрватска). Основну и средњу школу (Прву београдски гимназију) завршила је у Београду. Дипломирала је 2019. године на Катедри за српску књижевност са јужнословенским књижевностима, у оквиру Студијског програма Српска књижевност, на Филолошком факултету Универзитета у Београду. Мастер тезу под насловом „Мотиви рођења и смрти у делима Растка Петровића“ под менторством проф. др Предрага Петровића одбранила је 2020. године на матичном факултету. Од школске 2021/2022. године похађа докторске студије на матичном факултету, где је положила све предвиђене испите. Педагошко искуство стекла је у раду у основним школама, где је била ангажована у извођењу наставе Српског језика и књижевности. Током 2022. године учествовала је у оквиру Erasmus+ програма Европске снаге солидарности (European Solidarity Corps) у Пули, Република Хрватска. Похађала је Тренинг курс „OOPS! Accidentally on Purpose!“ у Кршком, Република Словенија, који се бавио темама као што су интеркултурална инклузија, стереотипи, вршњачко насиље. Ангажована је у раду Продукције Алумнија Филолошког факултета Универзитета у Београду и чланица је Алумни фондације Универзитета у Београду. Области интересовања: јужнословенске књижевности, феминистичка теорија и критика и компаративна књижевност.

Списак објављених научних и стручних радова кандидата

Оригинални научни радови

Ђукић, Анђела. „Смрт из перспективе детета: тематска преплитања у изабраним делима Данила Киша и Владана Деснице“, у: Савремена проучавања језика и књижевности: зборник радова

са XV научног скупа младих филолога Србије, одржаног 1. априла 2023. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, 131–143.

Ђукић, Анђела. „Однос између рода, идентитета и нације: савремено читање ауторских текстова Ј. Б. и Винке Булић објављених у часопису *Женски покрет* (1920–1938)“, у: Philologia Mediana, XVII/17, 2025, 857–870. DOI: doi.org/10.46630/phm.17.2025.56.

Учешће на конференцијама

„Смрт из перспективе детета: тематска преплитања у изабраним делима Данила Киша и Владана Деснице“, излагање са XV научног скупа младих филолога Србије, одржаног 1. априла 2023. на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу.

„Однос између рода, идентитета и нације: савремено читање ауторских текстова Ј. Б. и Винке Булић објављених у часопису *Женски покрет* (1920–1938)“, излагање научнog скупа „Језик, књижевност, интерсекционалност“ одржаног 27. априла 2024. године на Филозофском факултету у Нишу.

„Од Марије Јурић Загорке до популарне културе данас“, излагање са LORE симпозијума у организацији студената компаративне књижевности на Филолошком факултету у Загребу, 21. и 22. мај 2026.

„Жанровска преплитања у приповеци Запис о даровима моје рођаке Марије Момчила Настасијевића и филму Дарови моје рођаке Марије Ђорђа Кадијевића“, излагање на III научној конференцији Савремена филолошка истраживања, Филолошки факултет Универзитет у Београду, 23. и 23. мај 2026.

Прикази

Ђукић, Анђела. „Сценско извођење *Хамлета* у Југословенском драмском позоришту, у: Драма, часопис за позоришну уметност, драму, културу, науку, број 47, пролеће/лето 2017. године.

Деловодни број:

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ПРИМЉЕНО:	09-09-2026		
Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
	1865/3		

КАТЕДРА ЗА СРПСКУ КЊИЖЕВНОСТ СА ЈУЖНОСЛОВЕНСКИМ КЊИЖЕВНОСТИМА

ПРЕДЛОГ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

за одбрану теме и оцену научне заснованости докторске дисертације

Подаци о кандидату

Име и презиме кандидата:
Кликните да бисте почели унос текста.
Анђела Ђукић

Број досијеа:
Кликните да бисте почели унос текста.
2021/30045

Радни наслов теме докторске дисертације

Женски билдунгсроман у јужнословенским књижевностима с краја 20. и почетка 21. века

Уже научне области којима припада тема докторске дисертације

Српска књижевност, јужнословенска компаратистика, наука о књижевности

Предлог ментора докторске дисертације

Проф. др Тихомир Брајовић

1) Катедра за српску књижевност са јужнословенским књижевностима је **САГЛАСНА са предложеном темом докторске дисертације и предлогом ментора** и предлаже Већу докторских академских студија Филолошког факултета да усвоји наведени састав Комисије за одбрану теме и оцену научне заснованости предлога теме докторске дисертације.

2) Катедра за _____/_____ је **САГЛАСНА са предложеном темом докторске дисертације уз промену предложеног ментора, за шта је кандидат дао сагласност која се налази у прилогу**, и предлаже Већу докторских академских студија Филолошког факултета да усвоји наведени састав Комисије за одбрану теме и оцену научне заснованости предлога теме докторске дисертације.

3) Катедра је закључила да предложена тема **не припада ужој научној области** која се изучава на Катедри и Пријаву теме на разматрање упућује Катедри за _____/_____, која у року од 30 дана треба Већу докторских академских студија Филолошког факултета, преко Архиве, да упути предлог састава Комисије за одбрану теме и оцену научне заснованости теме докторске дисертације.

Управник Катедре

ПРЕДЛОГ МЕНТОРА И ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

МЕНТОР	
Име и презиме:	Тихомир Брајовић
Звање:	Редовни професор
Факултет или институција:	Филолошки факултет, Београд
Ужа област научноистраживачког рада:	Српска књижевност – јужнословенска компаратистика
Ако предложени ментор није на листи ментора Филолошког факултета, испуњеност услова за ментора потврђује се **приложеном табелом из акредитације (*m_tabela*)**. Квалификације за менторство предложене теме се потврђују радовима из области којој припада предложена тема дисертације (најмање 5 радова).	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
Предложени ментор својим потписом потврђује да прихвата менторство предложене теме докторске дисертације и да влада језиком којим ће предложена теза бити написана.	
Датум прихватања менторства: 9. 3. 2026.	**Потпис предложеног ментора**[1*] Тихомир Брајовић

[1*] Сагласност се може дати у слободној форми и у електронском облику.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ И 1. ЧЛАН	
Име и презиме:	**Горан Коруновић**
Звање:	**ванредни професор**
Факултет или институција:	**Филолошки факултет Универзитета у Београду**
Ужа област научноистраживачког рада:	**српска књижевност**
Ако предложени члан Комисије није на листи наставника на докторским студијама Филолошког факултета, квалификације за члана Комисије потврђују се **приложеном табелом из акредитације (*d_tabela*)** или **библиографијом** из које се види да испуњава услове за држање наставе на ДАС према Стандардима за акредитацију.	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
Предложени члан Комисије својим потписом потврђује да прихвата чланство у Комисији за одбрану и оцену научне заснованости предложене теме докторске дисертације и да влада језиком којим ће предложена теза бити написана.	
Датум прихватања чланства: **7. 9. 2026.**	**Потпис предложеног члана Комисије***

* Сагласност се може дати у слободној форми и у електронском облику.

ЧЛАН КОМИСИЈЕ	
Име и презиме:	**Станислава Бараћ**
Звање:	**виши научни сарадник**
Факултет или институција:	**Институт за књижевност и уметност**
Ужа област научноистраживачког рада:	**историја књижевности**
Ако предложени члан Комисије није на листи наставника на докторским студијама Филолошког факултета, квалификације за члана Комисије потврђују се **приложеном табелом из акредитације (*d_tabela*)** или **библиографијом** из које се види да испуњава услове за држање наставе на ДАС према Стандардима за акредитацију.	
1. Станислава Бараћ, „*Middlebrow* култура и женска еманципација у романескном опусу Љубице П. Радоичић“, *Гласник Етнографског института САНУ*, LXXI(3), 2024, стр. 201–230. DOI: https://doi.org/10.2298/GEI2403171B	
2. Stanislava Barać, „Im Zeichen der Sirenen: die Prosa von Jasmina Tešanović als Teil ihres gegen den Krieg gerichteten und feministischen Engagement“, *Schwimmen gegen den Storm: Diskurse weiblicher Autorschaft im postjugoslawischen Kontext*, hrsg. Angela Richter, Eva Kowollik, Tijana Matijević, SVH Band 13, Slavica Varia Halensia, 2018, Seite 273–300.	
3. Станислава Бараћ, „Рађање феминистичке контрајавности у *Девојачком роману* Драге Гавриловић“, *Књиженство, часопис за студије књижевности*, рода и културе. Бр. 2, годиште II, 2012. http://www.knjizenstvo.rs/magazine.php (Online) ISSN 2217 – 7809	
4. Stanislava Barać, „Die Zeitschrift „Reč“: ein möglicher Blick auf die serbische Prosa der 1990er Jahre“, *Zeitschrift für Slawistik*, Nummer 57, 4. Hefte. Berlin: Akademie Verlag, 2012. S. 443–461.	
5. Станислава Бараћ, „Критичка анализа дискурса“, *Књижевна историја*, бр. 143/144, год. 2011, стр. 367–379.	
Предложени члан Комисије својим потписом потврђује да прихвата чланство у Комисији за одбрану и оцену научне заснованости предложене теме докторске дисертације и да влада језиком којим ће предложена теза бити написана.	
Датум прихватања чланства: **7. 09. 2026.**	**Потпис предложеног члана Комисије***

* Сагласност се може дати у слободној форми и у електронском облику.

ЧЛАН КОМИСИЈЕ	
Име и презиме:	**Мина Ђурић**
Звање:	**ванредни професор**
Факултет или институција:	**Филолошки факултет Универзитета у Београду**
Ужа област научноистраживачког рада:	**Српска књижевност**
Ако предложени члан Комисије није на листи наставника на докторским студијама Филолошког факултета, квалификације за члана Комисије потврђују се **приложеном табелом из акредитације (*d_tabela*)** или **библиографијом** из које се види да испуњава услове за држање наставе на ДАС према Стандардима за акредитацију.	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
Предложени члан Комисије својим потписом потврђује да прихвата чланство у Комисији за одбрану и оцену научне заснованости предложене теме докторске дисертације и да влада језиком којим ће предложена теза бити написана.	
Датум прихватања чланства: **22. 8. 2026.**	**Потпис предложеног члана Комисије*** Мина Ђурић

* Сагласност се може дати у слободној форми и у електронском облику.

На основу чланова 44б и 76 Статута Универзитета у Београду – Филолошког факултета, чланова 33 и 35 Закона о високом образовању и члана 6 Правилника о начину и поступку пријаве и оцене научне заснованости теме докторске дисертације бр 595/2, Веће докторских студија Филолошког факултета на I редовној седници одржаној дана 12. октобра 2026. године, донело је

О Д Л У К У

I

Даје се сагласност на пријаву теме, предлог чланова комисије, као и предлог ментора за одбрану теме и оцену научне заснованости докторске дисертације коју је поднела мср Анђела Ђукић, бр. досијеа 2021/30045.

II

Одлуку о сагласности на пријаву теме, предлог чланова комисије и предлог ментора за одбрану теме и оцену научне заснованости докторске дисертације доставити Наставно-научном већу Факултета на усвајање.

Председник Већа докторских студија
Филолошког факултета

Проф. др Ана Јовановић

Доставити:
- Наставно-научном већу,
- Председнику Већа докторских студија,
- Центру за докторске студије,
- Архиви.